

Raadsvoorstel

Zaaknummer	Z26-064894
Onderwerp:	Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 - 2033
Datum:	24 september 2026
Indiener agendapunt:	College van Burgemeester en wethouders Roerdalen
Portefeuillehouder:	L. Vestjens
Gevraagd besluit:	Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.
Bijlage(n):	Bijlage 1: Concept-raadsbesluit Bijlage 2: Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Bijlage 3: Concept-Uitvoerend kader Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd Bijlage 4: Gevraagd advies ASD Roerdalen Bijlage 5: Collectieve beantwoording ASD Toezien Toezicht en Handhaving NML

Toelichting bij het raadsvoorstel

1. Onderwerp

Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026-2033.

2. Inleiding

Gemeenten zijn op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (hierna: Wmo) 2015 en de Jeugdwet verantwoordelijk voor passende ondersteuning en hulp aan hun inwoners. Zij bewaken de kwaliteit, continuïteit en een rechtmatige inzet van publieke middelen. Gemeenten houden toezicht op naleving en rechtmatigheid. Het toezicht op de kwaliteit van jeugdhulp ligt landelijk bij de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd.

In Midden-Limburg is er nog geen apart beleidsplan voor toezicht en handhaving. In het vierde kwartaal van 2026 sluit Midden-Limburg aan bij module 1 van de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg Noord. Hierdoor wordt toezicht en handhaving regionaal uitgevoerd en werken toezichthouders uit beide regio's samen.

Daarnaast is de afgelopen jaren meer aandacht ontstaan voor de risico's van zorgfraude en ondermijning binnen het sociaal domein. De rekenkamers in Noord-Limburg en het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Limburg (RIEC Limburg) hebben aanbevelingen om toezicht en handhaving te versterken uitgebracht aan gemeenten.

Deze ontwikkelingen maken een gezamenlijk beleidsplan voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet noodzakelijk. Het beleidsplan is opgesteld in samenwerking met de gemeenten en de MGR. De Adviesraad Sociaal Domein, de Vereniging Nederlandse gemeenten (VNG) en het RIEC Limburg hebben feedback gegeven op voorliggend beleidsplan.

Regio	Gecontracteerde aanbieders Wmo	Gecontracteerde aanbieders Jeugdwet
Noord-Limburg	70	94
Midden-Limburg	77	104

Doel

Met het vaststellen van dit beleidsplan geven de veertien gemeenteraden in Noord- en Midden-Limburg richting aan een gezamenlijke aanpak van toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet.

De plannen hebben tot doel:

- de kwaliteit, rechtmatigheid en doelmatigheid van zorg en ondersteuning te waarborgen;
- misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen te voorkomen en tegen te gaan;
- de samenwerking en informatiepositie van gemeenten bij toezicht en handhaving te versterken.

3. Beslispunten

De raad besluit:

1. Het Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo en Jeugdwet Noord- en Midden-Limburg juni 2026 – 2033 vast te stellen.

4. Argumenten

1.1 Een gezamenlijk kader voor toezicht en handhaving.

Het beleidsplan en het uitvoerend kader bieden een gezamenlijk en duidelijk fundament voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet in Noord- en Midden-Limburg. Hiermee ontstaat een eenduidige werkwijze voor gemeenten en de MGR. Het uitvoerend kader wordt nu nog apart door de colleges vastgesteld voor beide regio's, maar is inhoudelijk gelijk. Zodra alle toezichthouders in dienst zijn bij de MGR werken zij met één uniform toetsingskader en wordt het uitvoerend kader gezamenlijk vastgesteld (bijlage 3). Het uitvoerend kader zullen wij vaststellen zodra uw raad het beleidskader heeft vastgesteld.

1.2 Invulling geven aan de aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek Noord-Limburg.

Het beleidsplan en het uitvoerend kader volgen uit aanbevelingen¹ van het rekenkameronderzoek naar zorgfraude in Noord-Limburg. Daaruit blijkt dat een duidelijke visie op zorgfraude ontbreekt, het fraudebewustzijn binnen gemeenten sterker mag en dat handhaving in de praktijk terughoudend is. Dit laatste onder meer door juridische complexiteit en hoge kosten. Met dit

¹ Aanbevelingen uit het eindrapport "Zorgfraude in beeld? Een rekenkameronderzoek naar de gemeentelijke aanpak van fraude door zorgaanbieders in Noord-Limburg."

beleidsplan formuleren gemeenten een gezamenlijke visie en heldere kaders, die de effectiviteit van toezicht en de aanpak van zorgfraude versterken.

1.3 Aansluiting bij aanbevelingen over ondermijning in de zorg

Het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Limburg (RIEC Limburg) heeft in hun onderzoeksrapport² gewezen op risico's van ondermijning binnen de zorgsector. Het rapport roept gemeenten op om hun toezicht en handhaving te versterken en beter samen te werken bij het signaleren en aanpakken van misstanden. Het beleidsplan en het nog door ons vast te stellen uitvoerend kader ondersteunen deze versterkte aanpak in Noord- en Midden-Limburg.

1.4 Efficiënte regionale samenwerking en betere informatie-uitwisseling

Regionale organisatie van toezicht en handhaving maakt het mogelijk expertise en capaciteit van veertien gemeenten te bundelen. Schaarse specialistische kennis kan zo beter worden benut en het toezicht wordt professioneler ingericht. Het beleidsplan en het uitvoerend kader versterken daarnaast de samenwerking en informatie-uitwisseling tussen gemeenten, toezichthouders en andere partijen. Hierdoor worden trends, risico's en patronen beter zichtbaar, binnen en buiten het sociaal domein.

1.5 Ruimte voor bijsturing vanuit een lerende organisatie

Het beleidsplan vormt het strategische kader voor toezicht en handhaving binnen de Wmo en de Jeugdwet. De verdere uitwerking vindt plaats in een uitvoerend kader dat wij zullen vaststellen zodra uw raad het beleidskader heeft vastgesteld. Deze werkwijze sluit aan bij het principe van een lerende organisatie en maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op nieuwe inzichten en ontwikkelingen, terwijl de beleidsmatige uitgangspunten vast blijven.

Het jaar 2026 is een overgangs- en implementatiejaar voor de nieuwe regionale uitvoeringsstructuur waarin de toezichthouders samenwerken. In 2027 wordt ervaring opgedaan en bekeken waar het uitvoerend kader kan worden verbeterd, onder andere in de samenwerking en rolverdeling tussen toezichthouders en contractmanagement. Het uitvoerend kader wordt daarom in 2028 geëvalueerd en indien nodig aangepast.

1.6. Ruimte voor lokale uitvoering binnen de regionaal vastgestelde kaders

Hoewel het beleidsplan de gezamenlijke visie en uitgangspunten voor toezicht en handhaving vastlegt, blijft ruimte voor lokale invulling noodzakelijk. Gemeenten verschillen in omvang, organisatie en uitvoering. Het is daarom belangrijk dat zij binnen de door de raad vastgestelde kaders zelf bepalen hoe deze uitgangspunten het beste worden toegepast in hun lokale context.

Deze beleidsruimte maakt maatwerk mogelijk, sluit aan bij lokale verantwoordelijkheden en zorgt ervoor dat gemeenten adequaat kunnen reageren op specifieke ontwikkelingen of situaties. Het uitvoerend kader biedt hiervoor de benodigde flexibiliteit, terwijl de strategische koers en bestuurlijke kaders stevig geborgd blijven door de raad.

² Rapport 'ondermijning in de zorg: het Limburgse zorgstelsel in gevaar' van 26 augustus 2025.

5. Kanttekeningen

1.1 Verschillen in lokale uitvoering blijven een aandachtspunt.

De regionale samenwerking is een belangrijke stap, maar verschillen in lokale uitvoering blijven aandacht vragen. Gemeenten hanteren nog uiteenlopende verordeningen, beleidsregels en werkprocessen. Deze variatie beïnvloedt de uitvoerbaarheid van toezicht en handhaving. Voortdurende afstemming tussen gemeenten, toezichthouders, contractmanagement en juridische ondersteuning is nodig om regionale uniformiteit en kwaliteit te borgen.

1.2 Voldoende capaciteit is noodzakelijk.

Om de ambitie van proactief toezicht en themagerichte onderzoeken, calamiteitentoezicht en de publicatie van rapporten te realiseren, is uitbreiding van de toezichtcapaciteit (kwaliteit en rechtmatigheid) noodzakelijk. Daarnaast vraagt het om voldoende inzet/capaciteit van aandachtfunctionarissen³ binnen gemeenten. In Midden-Limburg moet deze functie nog worden ingericht. Daarnaast is structurele capaciteit en ondersteuning nodig voor contractmanagement, toegang en juridische advisering.

1.3 Mogelijk niet-gelijktijdige vaststelling binnen de regio Noord- en Midden-Limburg.

Door de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 kan de vaststelling van het beleidsplan en het uitvoerend kader per gemeente in tempo verschillen. Hierdoor verloopt de regionale besluitvorming mogelijk niet gelijktijdig. Dit vraagt om flexibiliteit in de planning en goede afstemming tussen de deelnemende gemeenten, zodat de implementatie zorgvuldig en zo uniform mogelijk kan plaatsvinden.

6. Financiën

De MGR Noord- en Midden-Limburg verwerkt de kosten voor de uitvoering van het beleidsplan en uitvoerend kader in haar begroting. Wanneer er ná vaststelling van de begroting nog extra kosten ontstaan, kunnen die als begrotingswijziging worden verwerkt. Zowel de begroting als de begrotingswijziging legt de MGR via een zienswijze voor aan de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten.

Voor een zorgvuldige uitvoering van de taken van de aandachtfunctionaris is er inzet vanuit de uitvoering bij gemeenten nodig. Het gaat naar verwachting om gemiddeld één uur per week, bij voorkeur ingevuld door een medewerker die vanuit de primaire functie toegang heeft tot Wmo- en/of Jeugdwet-dossiers. De benodigde inzet is beperkt. We verwachten dat dit binnen de bestaande formatie kan worden opgevangen.

7. Eerdere besluitvorming

Niet van toepassing.

³ De aandachtfunctionaris fungeert als contactpersoon voor de toezichthouders kwaliteit (Wmo) en rechtmatigheid (Wmo en Jeugdwet) en informeert hen over de lokale relevante ontwikkelingen.

8. Communicatie

Het beleidsplan wordt gepubliceerd op de website van de MGR en bij de deelnemende gemeenten via Overheid.nl.

Daarnaast worden inwoners en zorgaanbieders geïnformeerd via nieuwsbrieven, informatiebijeenkomsten en digitale kanalen.

Intern wordt het plan toegelicht aan medewerkers in het sociaal domein, met aandacht voor hun rol in signalering en samenwerking.

9. Planning en uitvoering

Ons college stelt op basis van dit beleidsplan een uitvoerend kader vast waarin de werkwijze van toezicht en handhaving in de praktijk wordt uitgewerkt.

10. Privacy

Aan dit voorstel zijn geen privacy risico's verbonden.

11. (Wettelijk en/of beleidsmatig) kader

Dit voorstel voldoet aan de wettelijke kaders van:

- de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, hoofdstuk 6 Toezicht en handhaving;
- de Jeugdwet hoofdstuk 9 Onderzoek, Toezicht en Handhaving;
- Visie sociaal domein gemeente Roerdalen 2025 – 2035.

12. Bijlagen

Bijlage 1: Concept-raadsbesluit

Bijlage 2: Beleidsplan Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd

Bijlage 3: Concept-Uitvoerend kader Toezien, Toezicht en Handhaving Wmo/Jeugd

Bijlage 4: Gevraagd advies ASD Roerdalen

Bijlage 5: Collectieve beantwoording ASD Toezien Toezicht en Handhaving NML

Sint Odiliënberg, 7 juli 2026

Burgemeester en wethouders van Roerdalen,

De secretaris,

De burgemeester,

ing. L.H.C. Bijl

Ing. J.M.A. van Agtmaal